

FRAD modelio ir IME ICC „Tarptautinių katalogavimo principų išdėstymo“ koncepcijų taikymas „UNIMARC vadovo: autoritetinių įrašų formato“ trečiojoje laidoje

Mirna WILLER

Zadaro universiteto Bibliotekininkystės ir informatikos katedra, Kroatija, el. p. mwiller@unizd.hr

Šiame straipsnyje apžvelgiami „UNIMARC vadovo: autoritetinių įrašų formato“¹ naujosios, 3-iosios laidos, kurią patvirtino Nuolatinis UNIMARC komitetas (2009 m. kovo–birželio mėn.) ir kurią numatoma paskelbti iki 2009 m. vasaros, pakeitimai ir papildymai.

Naujoji laida grindžiama „UNIMARC vadovo: bibliografinių įrašų formato“ 3-iaja laida², išėjusia 2008 m., kuri papildė du ankstesnius formatus; „Funkciniais reikalavimais autoritetiniams duomenims: konceptualiu modeliu“, parengtu IFLA UBCIM FRANAR darbo grupės ir paskelbtu 2009 m. gegužės–birželio mėn.³; IME ICC „Tarptautinių katalogavimo principų išdėstymu“, paskelbtu 2009 m. vasario mėn.⁴; UNIMARC vartotojų bei Nuolatinio UNIMARC komiteto narių pastabomis ir pasiūlymais, pateiktais nuo 2005 iki 2009 m. (sausio mėn.).

Šis straipsnis papildė autorės pranešimą „UNIMARC / Autoritetinių įrašų formato“ pakeitimai: „Bibliografinių įrašų formato“ 3-iosios laidos ir FRAD modelio įtaka⁵, skaitytą UNIMARC sesijoje tema „Besivystantys bibliografijos standartai: UNIMARC vaidmuo ir vieta“, vykusioje IFLA 74-osios generalinės konferencijos metu.

Reikšminiai žodžiai: tarptautiniai katalogavimo principai; UNIMARC; autoritetiniai įrašai.

Formato pakeitimai

Šiame straipsnyje aptariamas ir komentuojamas „UNIMARC vadovo: autoritetinių įrašų formato“⁶ O priedas „Formato pakeitimai“. Priede pateikiami formato pakeitimai, padaryti išėjus „UNIMARC vadovo: autoritetinių įrašų formato“ 2001 m. 2-ajai peržiūrėtai ir papildytai laida. Jie yra Nuolatinio UNIMARC komiteto 2006–2009 m. vykusių pasitarimų ir 2-osios laidos elektroninėje versijoje (<http://www.ifla.org/VI/8/projects/>

UNIMARC-AuthoritiesFormat.pdf) skelbtų pataisų rezultatas. Pataisomis buvo siekiama tokių tikslų:

1) suderinamumo su „UNIMARC vadovo: bibliografinių įrašų formato“ 3-iaja laida;

2) suderinamumo su „Nurodymų autoritetiniams ir nuorodiniams įrašams“ (*Guidelines for Authority and Reference Records* – GARR) 2-aja laida;

3) suderinamumo su IFLA Funkcinių reikalavimų autoritetiniams įrašams ir jų numeravimui (FRANAR) darbo grupės rekomendacijomis (1999–2009) bei entiteto-

¹ UNIMARC Manual: Authorities Format. 2nd revised and enlarged edition. München : K.G. Saur, 2001. Updated version available at: <http://www.ifla.org/VI/8/projects/UNIMARC-AuthoritiesFormat.pdf>

² UNIMARC Manual: Bibliographic Format. 3rd edition edited by Alan Hopkinson. München: Saur, 2008.

³ Functional requirements for authority data: A conceptual model / IFLA Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records (FRANAR). Final Report, December 2008; approved by the Standing Committees of the IFLA Cataloguing Section and IFLA Classification and Indexing Section, March 2009. München: Saur, 2009.

⁴ Statement of international cataloguing principles (February 2009). Retrieved March 25, 2009, from <http://www.ifla.org/VII/s13/icp/>

⁵ Pirmoji teksto versija paskelbta leidinyje: Willer, Mirna. IFLA UBCIM Working Group on FRANAR Recommendations for Potential Changes in the UNIMARC Authorities Format. // UNIMARC & friends: charting the new landscape of library standards: proceedings of the International Conference held in Lisbon, 20-21 March 2006 / edited by Marie-France Plassard. München: Saur, 2007. Str. 61-68. Presentation available at: http://unimarc.bn.pt/a_u_f/mirna-willer.pdf

⁶ Pastaba: iki 2009 gegužės mėn. „Vadovo“ tekstas dar tebebuvo peržiūrinamas PUC narių, todėl publikuotame dokumente kai kurie duomenys gali būti pakeisti.

santykio modeliu, pateiktu leidinyje „Funkciniai reikalavimai autoritetiniams duomenims: konceptualus modelis“ (*Functional Requirements for Authority Data: A Conceptual Model*) (2009);

4) suderinamumo su entitetų apibrėžtimis, pateiktomis „Tarptautinių katalogavimo principų išdėstyme“ (*Statement of International Cataloguing Principles – ICP*) (2009), patvirtintame keliuose IFLA ekspertų pasitarimuose dėl tarptautinių katalogavimo taisyklių (IME ICC) (2003–2007);

5) formato praplėtimo, siekiant palengvinti tam tikrų identifikatorių, taip pat muzikos incipito ir antikvarinių išteklių autoritetinių duomenų užrašymą bei skatinti keitimąsi autoritetiniais duomenimis tarptautiniu lygiu.

Terminologijos pakeitimai: įrašų tipų, blokų, laukų ir kodų reikšmių įvardijimas

Terminologijos pakeitimus sąlygojo poreikis atnaujinti formato terminiją dabartiniu metu literatūroje ir kasdienėje kalboje vartojamais terminais, kurie priimti ir apibrėžti FRAD ir ICP. Tai pirmiausia susiję su termino *kreipties elementas* vartojimu vietoj *pradmuo* ir *aprobuotas (kreipties elementas)* vartojimu vietoj *unifikuotas (pradmuo)*. Be to, FRAD konceptualus modelis apibrėžia pagrindinius entitetus, sudarančius šio modelio pagrindą: *bibliografinius entitetus* (t. y. FRBR *entitetai* ir entitetas *giminė*), *vardą* ir (arba) *identifikatorių* bei *kontroliuojamus kreipties elementus*, taip suteikdamas aiškumo ir tikslumo blokų ir jų santykių įvardijimams. Tai rodo nauji blokų 2-- *Aprobuotų kreipties elementų*, 5-- *Susijusių kreipties elementų* ir 7-- *Aprobuotų kreipties elementų kita kalba ir (arba) rašto sistema* pavadinimai ir ypač tikslus entitetų įvardijimas, kaip rodo šių blokų laukų žymos, pvz., *asmens vardas, kolektyvo vardas, antraštė*. Pastaroji vardo forma (kūrinio antraštės vardas) taip pat vartojama 235 lauke „Siejamoji antraštė“ ir 245 lauke „Vardas / siejamoji antraštė“, atsižvelgiant į tai, kad buvo visuotinai atsakyta „unifikuoto“ pradžios sąvokos, t. y. *unifikuotos antraštės*, taip pat atsižvelgiant į FRAD trijų sandų derinį „Entitetas – Vardas – Kreipties elementas“. Būtent (*kontroliuojamas*) *kreipties elementas grindžiamas vardu*, kuris *įvardija bibliografinį entitetą (kūrinį, apraišką)*.

Padaryti šie pakeitimai:

kreipties elementas „Vadove“ pakeičia *pradmenį*

Skyrius „Apibrėžimai“: „Įrašų tipai“

Skyrius „Apibrėžimai“: „Kreipties elementų rūšys“

Įrašo etiketės 9 simbolio pozicija: entiteto rūšis:

f = antraštė

g = siejamoji antraštė

h = vardas / antraštė

i = vardas / siejamoji antraštė

106 Koduotų duomenų laukas: *asmens / kolektyvo / giminės vardas, prekės / spaustuvininko / leidėjo ženklas*,

naudojami kaip *dalykinis kreipties elementas*

154 Koduotų duomenų laukas: antraštė

Kontroliniai polaukiai:

\$7 Katalogavimo rašto sistema ir bazinio kreipties elemento rašto sistema

\$8 Katalogavimo kalba ir bazinio kreipties elemento kalba

2-- Aprobuotų kreipties elementų blokas

230 Aprobuotas kreipties elementas – antraštė

235 Aprobuotas kreipties elementas – siejamoji antraštė

245 Aprobuotas kreipties elementas – vardas / siejamoji antraštė

4-- Kreipties elementų variantų blokas

430 Kreipties elemento variantas – antraštė

445 Kreipties elemento variantas – vardas / siejamoji antraštė

5-- Susijusių kreipties elementų blokas

530 Susijęs kreipties elementas – antraštė

545 Susijęs kreipties elementas – vardas / siejamoji antraštė

7-- Aprobuotų kreipties elementų kita kalba ir (arba) rašto sistema blokas

730 Aprobuotas kreipties elementas kita kalba ir (arba) rašto sistema – antraštė

745 Aprobuotas kreipties elementas kita kalba ir (arba) rašto sistema – vardas / siejamoji antraštė

835 Informacija apie pašalintą kreipties elementą

836 Informacija apie pakeistą kreipties elementą

Pašalinti skirsniai

„Paaikškinimai“: (5)

005 Versijos identifikatorius: „Lauko apibrėžimas“: pašalinti sakiniai, einantys po pirmojo sakinio.

Pridėti skirsniai

„Įžanga“: „Paskirtis ir apimtis“

„Įžanga“: „Standartai“

„Įžanga“: „Kiti susiję dokumentai“

„Apibrėžimai“: įvadinis skirsnis

152 Lauko turinio pastabos

675 Lauko turinio pastabos

Nauji skirsniai

3-iosios laidos „Pratarmė“: gražinti 1-osios laidos „Pratarmės“ du skirsniai (penktasis ir šeštasis) (kurie buvo praleisti 2-ojoje laidoje).

„Apibrėžimai“: „Kontroliuojamas kreipties elementas“ (pagal ICP).

„Naudojimosi gairės“: „Pagal skirtingas taisykles sukurti duomenys“. Šis naujas skirsnis pridėtas todėl, kad būtina susieti kreipties elementus to paties entiteto vardams, sudarytiems pagal skirtingas katalogavimo taisykles, taikomas įrašams, esantiems originalioje duomenų bazėje

jungtiniame autoritetiniame faile ar suvestiniame kataloge. Tai padaryta, atsižvelgiant į literatūroje pateiktas ir FRAD rekomendacijas. Polaukyje \$5 Santykio kontrolė (buvęs *Jungties kontrolė*) apibrėžtas santykį išreiškiantis naujas kodas, kurį galima naudoti 4-- ir (arba) 5-- bloko laukuose, atsižvelgiant į tai, kaip ši atvejį traktuoja konkrečios nacionalinės katalogavimo taisyklės.

2 bloko laukai „Lauko turinio pastabos“: bazinį kreipties elementą sudarantys polaukiai

Bazinio kreipties elemento sąvoka buvo įvesta „Vadovo“ 2-ojoje laidoje. Bazinio kreipties elemento funkcija yra koduoti entiteto vardo kalbą ir rašto sistemą, kuri gali skirtis nuo vardo patikslinimų, išreikštų originalia katalogavimo kalba. „Vadove“ pateikiamas toks pavyzdys: kreipties elemente *200#1\$aNicolini da Sabbio\$bDomenico\$f15--to 160-?\$cimprimeurlibraire* bazinis kreipties elementas yra *\$aNicolini da Sabbio\$bDomenico*, ir šio bazinio kreipties elemento kalba yra italų. Kadangi katalogavimo kalba yra prancūzų, patikslinimai išreikšti prancūzų kalba, t. y. *\$cimprimeur-libraire*.

Katalogavimo kalba įrašoma lauke 100 *Bendrai tvarkomi duomenys*, o rašto sistema ir kalba – polaukyje \$7 *Katalogavimo rašto sistema ir bazinio kreipties elemento rašto sistema* bei polaukyje \$8 *Katalogavimo kalba ir bazinio kreipties elemento kalba*, kurie naudojami atitinkamuose kreipties elementų laukuose. Tačiau šis kodavimas nėra tikslus, t. y. kompiuteris neatskiria, kuri kreipties elemento dalis yra bazinė, o kuri – tikslinamoji. Literatūroje apie šią problemą jau buvo užsiminta⁷, o FRAD konceptualiaame modelyje išsamiai išvardyti elementai, sudarantys neatskiriama kontroliuojamo kreipties elemento dalį, tokie kaip vardo elementas, prasidedantis asmens, giminės ar kolektyvo vardu; pavaldaus arba susijusio kolektyvo vardo elementas kontroliuojamame kreipties elemente, prasidedantis aukštesnio kolektyvo vardu.

Todėl naujojoje laidoje pateikiami visi kreipties elementų laukų polaukiai, sudarantys kreipties elemento pagrindą, t. y. bazinį kreipties elementą, ir tie polaukiai, kuriuose įrašomi vardo patikslinimai.

4-- Lauko turinio pastabos: pakeista teksto formuluotė.

Nebenaudojamas laukas

015 Tarptautinis standartinis autoritetinių duomenų numeris.

Pagal Funkcinių reikalavimų autoritetiniams įrašams ir jų numeravimui (FRANAR) darbo grupės ataskaitą⁸, kuriai pritarė IFLA Katalogavimo sekcijos Nuolatinis komitetas, šis numeris apibūdinamas kaip nebenaudojamas. Apžvalgos pirmojoje rekomendacijoje teigiama: „IFLA turėtų atsisakyti galiojančios Tarptautinio standartinio autoritetinių duomenų numerio (ISADN) sąvokos apibrėžties“, antroje – „IFLA turėtų sekti ISO ISNI (Tarptautinio standartinio vardo identifikatoriaus – *International Standard Name Identifier*) darbo grupės veiklą ir VIAF projekto eigą bei galimus numeravimo pasiūlymus“. Siekiant suderinti skirtingus numerius, identifikuojančius bibliografinius entitetus, tokius kaip Tarptautinis standartinis teksto kodas (*International Standard Text Code* – ISTC), Tarptautinis standartinis muzikos kūrinio kodas (*International Standard Musical Work Code* – ISWC), Tarptautinis standartinis garso ir vaizdo kūrinio numeris (*International Standard Audiovisual Number* – ISAN) ir Tarptautinis standartinis garso ir vaizdo įrašo kodas (*International Standard Recording Code* – ISRC), apibrėžti nauji laukai.

Nauji laukai

003 Nuolatinis įrašo identifikatorius

Įvedus šį lauką atsiranda galimybė naudoti UNIMARC autoritetinį įrašą žiniatinklio terpėje, taip pat taikyti jį semantinio žiniatinklio priemonėms. Laukas apibrėžiamas kaip „nuolatinis įrašo identifikatorius, suteikiamas tarnybos, kuri rengia, naudoja ar skelbia įrašą. Tai autoritetinio įrašo, o ne aprašomo entiteto nuolatinis identifikatorius“. Toliau aiškinamas lauko naudojimas: „Nuolatiniai identifikatoriai – tai specifiniai interneto adresai, įgalinantys pateikti hipertekstinį saitą į elektroninį išteklių ir užtikrinantys šio saito pastovumą. ... Naudojant nuolatinį identifikatorių galima pateikti nuorodą ir į autoritetinį įrašą. Naudojant šią priemonę autoritetinį įrašą galima įtraukti į savo adresyną arba cituoti jį interneto svetainėje, elektroniniame laiške, tinklaraštyje ar forume tiesiog internetinės sesijos metu, pasinaudojant naršyklėje rodomu adresu“.

Pavyzdžiai:

1 pavyzdys

001 FRBNF11911553

003 <http://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb119115538/>

Nuolatinis autoritetinio įrašo *Jean-Marie Gustave Le Clézio* identifikatorius Prancūzijos nacionalinės bibliotekos kataloge.

⁷ Willer, Mirna. UNIMARC format for authority records: Its scope and issues for authority control. // *Cataloging & Classification Quarterly* 3/4, 38 (2004), 153-184.

⁸ Tillett, Barbara B. A Review of the Feasibility of an International Standard Authority Data Number (ISADN) / prepared for the IFLA Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records, edited by Glenn E. Patton, 1 July 2008. Approved by the Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section, 15 September 2008. Retrieved March 25, 2009, from <http://www.ifla.org/VII/d4/franar-numbering-paper.pdf>

2 pavyzdys

001 oca05594636

003 <http://errol.oclc.org/laf/nb2001-72552.html>Nuolatinis autoritetinio įrašo Gordon Dunsire identifikatorius, esantis OCLC LAF: *Linked Authority File*

Šis laukas gali būti siejamas su Françoise Bourdon 1993 m. pasiūlymu⁹ priskirti numerį (pagal UBC programą tuo metu tai buvo ISADN), kuris identifikuoja autoritetinį įrašą, apimantį entiteto autoritetinę formą kartu su papildomais duomenų elementais, kad būtų galima atskirti jį nuo kitų entitetų valstybinės bibliografijos tarnybos autoritetiniame faile. Tad nuolatinis įrašo identifikatorius gali būti laikomas universalioju ištekliu identifikatoriumi (*Universal Resource Identifier – URI*), kuris identifikuoja entitetą ir jo atributus tam tikroje vardo srityje.

Kiti nauji laukai:

036 Muzikos incipitas

050 Tarptautinis standartinis teksto kodas (ISTC)

051 Tarptautinis standartinis muzikos kūrinio kodas (ISWC)

052 Tarptautinis standartinis garso ir vaizdo kūrinio numeris (ISAN)

061 Tarptautinis standartinis garso ir vaizdo įrašo kodas (ISRC)

217 Aprobomas kreipties elementas – spaustuvininko / leidėjo ženklas

243 Aprobomas kreipties elementas – juridinių ir religinių tekstų sutartinis vardas / antraštė

341 Spaustuvininko / leidėjo veiklos pastaba

417 Kreipties elemento variantas – spaustuvininko / leidėjo ženklas

443 Kreipties elemento variantas – juridinių ir religinių tekstų sutartinio vardo / antraštės variantas

517 Susijęs kreipties elementas – spaustuvininko / leidėjo ženklas

543 Susijęs kreipties elementas – teisinių ir religinių tekstų sutartinis vardas / antraštė

640 Vieta (vietos) ir data (datos), susijusios su entitetu

717 Aprobomas kreipties elementas kita kalba ir (arba) rašto sistema – spaustuvininko / leidėjo ženklas

743 Aprobomas kreipties elementas – juridinių ir religinių tekstų sutartinis vardas / antraštė

Bloku / laukų / polaukių pavadinimų ir funkcijų pakeitimai

101 \$a Entiteto vartojama kalba arba jo kūrinių originali kalba

106 Koduotų duomenų laukas: asmens / kolektyvo / giminės vardas, prekės / spaustuvininko / leidėjo ženklas,

naudojami kaip dalykinis kreipties elementas

Kontroliniai polaukiai

\$2 Sistemos kodas

\$3 Autoritetinio įrašo identifikatorius

\$5 Santykio kontrolė

340 Biografijos ir veiklos pastaba

2-ojoje laidoje šis laukas apibrėžiamas kaip skirtas tik asmenų ir giminių vardams, nors iš pavyzdžių matyti, kad jis naudojamas ir kolektyvų vardams bei prekių ženkams. Pastarieji entitetai įtraukti į 3-iosios laidos šio lauko apibrėžimą. Spaustuvininko / leidėjo biografijos ir veiklos pastabai įrašyti skirtas 341 Spaustuvininko / leidėjo veiklos pastabos laukas.

-40: B) polaukiai: standartinių polaukių technika, \$a Vardas

-45: B) polaukiai: standartinių polaukių technika, \$a Vardas

-50 \$a Tema arba dalyko kategorija

-50 \$x Teminis skirsnis arba dalyko kategorijos skirsnio tekstas

260 Aprobomas kreipties elementas – publikavimo, atlikimo, kilmės ir t. t. vieta ir data

-60 \$c Tarpinė politinė jurisdikcija

460 Kreipties elemento variantas – publikavimo, atlikimo, kilmės ir t. t. vieta ir data

560 Susijęs kreipties elementas – publikavimo, atlikimo, kilmės ir t. t. vieta ir data

-60 laukai praplėsti ir dabar apima ne tik publikavimo, gamybos ir t. t. vietą, bet ir atlikimo, įrašymo ar kilmės vietą bei datą. Į juos taip pat gali būti įrašomas šalies, valstijos arba provincijos, apygardos ir (arba) miesto vardas.

6-- Klasifikacijų ir entiteto istorijos blokas

760 Aprobomas kreipties elementas kita kalba ir (arba) rašto sistema – publikavimo, atlikimo, kilmės ir t. t. vieta ir data

Apibrėžimų / taikymo srities papildymai

102 Entiteto tautybė

102 \$a Šalis

152 \$a Katalogavimo taisyklės

152 \$b Dalykinimo sistema

-10: Indikatorius 1

250 Aprobomas kreipties elementas – tema

340 Biografijos ir veiklos pastaba

450 Kreipties elemento variantas – tema

675 Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDC)

676 Dewey dešimtainė klasifikacija (DDC)

⁹ Bourdon, F. *International cooperation in the field of authority data: an analytical study with recommendations*. München: Saur, 1993.

- 680 Kongreso bibliotekos klasifikacija (LCC)
- 801 \$b Tarnyba
- 856 Elektroninė vieta ir kreiptis
- 886 \$a Pirminio formato lauko žyma
- 886 \$b Pirminio formato lauko indikatoriai ir polaukiai

Nauji indikatoriai ir polaukiai / reikšmės

- 101 \$c Išraiškos kalba
- 106 \$b Koduoti duomenys – galimybė naudoti dalykinyame kreipties elemente kaip bazinį kreipties elementą arba kaip skirsnį
- 106 \$c Koduoti duomenys – galimybė naudoti teminyame dalykinyame kreipties elemente, kuris papildytas geografiniu skirsniu
- 150 \$b Renginio kodas
- 152 \$c Muzikos notacijos sistemos kodas
- 154 \$a: 1 Entiteto rūšies kodas
- Kontroliniai polaukiai:
  - \$1 Ryšio duomenys

\$5 Santykio kontrolė

FRAD konceptualus modelis apibrėžia keturias plačias santykių kategorijas: (1) bendroju lygmeniu funkcionuojantys santykiai tarp (pagrindinių) entitetų rūšių; (2) ir (3) santykiai, kurie paprastai atspindi autoritetinio įrašo nuorodų struktūroje (t. y. pačiose nuorodose, bendrojoje pastaboje, pastabos tekste ar kataloguotojo pastabose); tokie kaip (2) santykiai tarp entitetų *asmuo*, *giminė*, *kolektyvas* ir *kūrinys* specifinių pavyzdžių ir (3) santykiai tarp entiteto *asmuo*, *giminė*, *kolektyvas* ar *kūrinys* specifinio pavyzdžio ir, iš kitos pusės, – specifinio *vardo*, pagal kurį šis entitetas žinomas; (4) santykiai tarp entiteto *kontroliuojamas kreipties elementas* specifinių pavyzdžių, atspindimi į autoritetinį įrašą įterptų struktūrinių ryšio elementų (tokių kaip ryšiai tarp laukų, kuriuose pateikiami tie patys duomenys, įrašyti skirtingomis rašto sistemomis). Be to, FRAD išsamiai apibūdinamos tokios santykių rūšys, kaip slapyvardžiu ar oficialiu vardu pagrįsti santykiai tarp asmenų, genealoginiai giminių santykiai, narystės santykiai tarp asmens ir kolektyvo, sutartinio vardo santykis (pavyzdžiui, „Paryžiaus principai“) tarp kūrinio antraštės ir (kito) kūrinio antraštės.

Pasiūlymas praplėsti polaukio \$5 kodus reiškia, kad būtina išanalizuoti visus minėtus santykius ir nuspręsti,

kas bus koduojama polaukyje \$5, o ką galima palikti polaukyje \$0 Paaiškinimas ar pastabose. Rašant šį straipsnį polaukio \$5 kodavimo sistema dar tebebuvo svarstoma.

- 20 \$c Giminės rūšis
- 20 \$d Vietos, susijusios su gimine
- 50 \$n Dalyko kategorijos kodas
- 50 \$m Dalyko kategorijos skirsnio kodas
- 60 Indikatorius 1 ir Indikatorius 2
- 60 polaukiai \$e - \$o
- 80 Indikatorius 2
- 340 \$b Veiklos pastaba
- 340 \$p Tarnybiniai duomenys / adresas
- 801 \$2 Sistemos kodas

Statuso pakeitimas

- 102 \$a Šalis, kodas „XX“ (nežinoma)
- 235 Įterptas į -45 laukus
- 440: A) polaukiai: įterptų laukų technika, 2-- įterpti laukai
- 445: A) polaukiai: įterptų laukų technika, 2-- įterpti laukai
- 540: A) polaukiai: įterptų laukų technika, 2-- įterpti laukai
- 545: A) polaukiai: įterptų laukų technika, 2-- įterpti laukai
- Kontrolinį polaukį \$1 leidžiama naudoti 2--, 4--, 5-- ir 7-- bloko laukuose (235, ir -40 bei -45 laukuose)

Pavyzdžiai

Pataisyti esami ir įtraukti nauji pavyzdžiai.

Tikimasi, kad ši formato pasikeitimų apžvalga padės suvokti, kaip per paskutinį dešimtmetį nuo „UNIMARC vadovo: autoritetinių įrašų formato“ publikavimo pasikeitė bibliografinis universumas ir vartotojų poreikiai bei šį formatą naudojančių bibliotekų ir Nuolatinio UNIMARC komiteto reakcija į šių pokyčių sąlygotus iššūkius.

Iš anglų kalbos vertė T. Auškalnis

Straipsnis parengtas pagal pranešimą, skaitytą 2009 m. Milane (Italija) vykusioje 75-ojoje IFLA konferencijoje.